

Statoil fær privatar eigarar

Nevndin í Statoil handar í dag virkandi norska oljumálaráðharranum, Anne Enger Lahnstein, eitt álit um hvussu tey meina at norska oljuvinnan skal skipast í framtíðini. Í hesum álitinum er eitt uppskot um at Statoil eigur at fáa privatar eigarar

JÓGVAN HUGO
GARDAR, OSLO

Um fjúrtan dagar skal Norsk Hydro koma við sín- um uppskoti. Hesi bæði álitini leggja grundarlagið fyri eini kapping um, hvor sum í framtíðini skal umsita ter risastóru oljugoymslurnar á havsins botni, sum norsk staturin eigur. Serfrøðingar meta, at her liggja virðir fyri minst 500 milliardir krónur, kanska heilt uppi 700 milliardir krónur.

Tað er ikki lætt at seta eitt krónutal á virðini, sum norsk staturin eigur gjøgn- um "Statens direkte økonomiske engasjement" (SDØE).

Tá Hydro og Statoil í juni samdust um at slakta Saga Petroleum var ein orsök at bæði oljufeløgini ynsktu at tryggja sína stóðu í samband við at myndugleikarnir nú arbeida við at broyta oljuvinnuskipanina. Tað er lætt at ímynda sær, at tað kann gerast eitt harðligt stríð millum tað hálvstatliga Norsk Hydro og statsolju-

felagið Statoil. Bæði feløgini ynskja sær tey bestu peltini, tá rovíni skulu býttast.

Norska oljumálaráðið skal leggja fram eitt uppskot um framtíðar oljuvinnuna í februar 2000. Um ikki Hydro og Statoil semjast um eitt felags uppskot, so enda hesi feløgini í einum lobbykríggið, har tey vilja royna at lokka politikararnar til at velja síni uppskot. Um so hendir, so er hetta einki annað enn tað vanliga. Norsk oljusøga hevur nógv dømir har Hydro og Statoil hava verið ósamd.

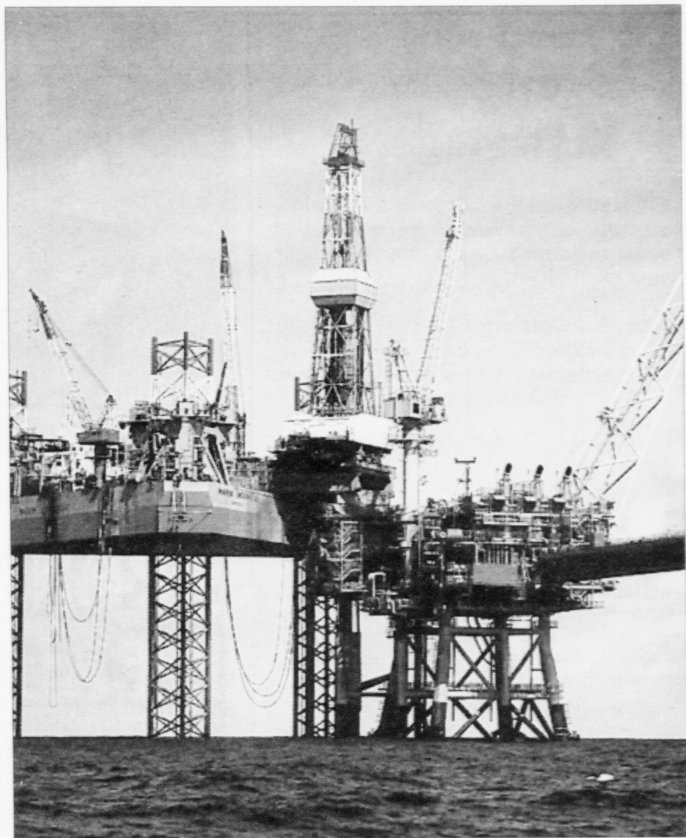
Privatar eigarar

Nevndin í Statoil hevur hevur ikki vilja sagt nakað nágreiniligt um hvat sum stendur í álitinum, men okkurt er komið út. Nevndin er samd um at Statoil eigur at fáa privatar pengar inn sum eigarar. Her er talan um ein partvísa privatisering, og nevnt hevur verið at privatpersónar ellar fyrirkot skulu kunna eiga upp til 49 prosent av partabrevunum. Norsk

Hydro er í dag skipað við 49 prosent privatum fløgum og 51 prosent statligum.

Um so er at Statoil broytir sínar lógir, so fær hetta eisini ávirkning á SDØE, tí tað er Statoil sum í dag umsitir hetta. Sum er hava norsk myndugleikar ikki møguleika at lata privatar fyrirkot- ur fáa hendan møguleikan. Tískil má SDØE-skipanin broytast.

Nevndin í Statoil vísir í álitinum á fleiri møguleikar fyrir at loysa SDØE-knútin. Sambært norska blaðnum Dagens Næringsliv eru minst seks møguleikar nevndir í álitinum. Hesi eru 1) at Statoil keypir SDØE ella fær hesar ognirnar sum partabrev; 2) SDØE verður skift millum Norsk Hydro og Statoil á besatt hátt; 3) hægsta boð fær møguleika at halda eyguni við SDØE í framtíðini. Hetta er ein neyvann tann møguleikin sum verður valdur, tí norsk myndugleikar kunnu ikki bjóða út SDØE uttan at útlendsk feløg kunnu leggja inn tilboð. Hetta er orsakað

av EBS-avtaluni; 4) Partar av SDØE, ella møguliga alt verður lagt út til sølu har tann sum hevur hægsta boð sleppur at keypa; 5) SDØE heldur fram sum eitt umsitingarfelag ella sum ein oljugrunnur; 6) SDØE er

bert ein sovandi partur í teimum ymsu oljuloyvinum á norska landgrunninum.

Stórtíngið seinasta orð

Tað verða stórtíngispolitikk- ararnir sum í seinasta enda

skulu avgera um Statoil gerst partvíst privat, og um so verður hvat gerast skal við SDØE. Pengarnir sum koma ígjøgnum SDØE er størsta inntøkukeldan til norska oljugrunnin.

Tollfría sølan ikki kravt arbeiðspláss enn

Sum kunnugt var orðaskiftið undan ES-avgerðini at steðga tollfría handlinum sera drúgt. Serliga bretar og týskarar vóru ímóti átl- anini, meðan danska stjórnin var ein tann heitasta fyri átlanini at banna tollfría handlinum.

Ikki tí, lokalt í Danmark hildu fólk lítið um átlanina, og tað vóru serstakliga fak- feløgini og teir kommunalu myndugleikarnir í teimum okjnum, sum í mong ár hava notið gott av ferjusa- bandinum millum Danmark og Týskland, sum royndu at ávirka stjórnina. Hesi vistu m.a., at eitt bann ímóti toll- fría handlinum fór at hava

við sær, at so at siga alt ferjusa- band bleiv niður- lagt, og at mong tí fóru at missa sítt arbeiði.

Hetta hjálpti tó ikki. Stjórnin í Keypmannahavn stóð við sítt, og bannið kom í gildi. Enn hevur hetta tó ikki víst seg at hava havt nakra stórvægis ávirkan, tí bara heilt fá arbeiðspláss eru horvin. Men ein sann- roynd er tað, at tað er tí stóra streyminum av ferðafólki nú á hásumri fyri at takka, at ES-avgerðin ikki hevur havt ta væntaða ávirkanina enn.

Fleiri hundræð rúka

Tí bendir alt á, at hetta

verður ein stokkut gleði hjá teimum, sum vinna sítt dag- liga breyð í hesiari vinnuni. Einstøk av reiðaríunum, sum hava ferjur siglandi millum danskar og týskarar havnir, hava longu boðað frá, at tey fara at siga nógv- um fólk upp seinni í sum- mar.

Eitt nú hava Scandlines boðað frá, at millum 200 og 300 av teirra starvsfólkum fara at fáa uppsagnarbræv seinni, og Stena Lines hevur givið 660 av teirra starvs- fólkum boð um, at tey kunnu vænta sær uppsøgn.

Tað hevur eisini víst seg, at ES-avgerðin at banna tollfría handlinum eisini fer

at raka aðrar vinnur. Fleiri bussfeløg, sum hava livað av at senda fullsettar buss- ar við ferjunum til Týsk- land, fara eisini at kenna sviðan av banninum. Tals- menn hjá busseigarunum hava sagt, at fleiri bussfeløg fara á húsagang, tá sum- marið fer at halla. Fyribils hava busseigararnir roynt at klára seg við at seta ferða- seðlapisirnar munandi nið- ur, men heldur ikki tað hev- ur víst seg at muna nakað stórvægis.

Tí verða ætlandi nógvir danskir bussar settir í næst- um.

Vilja varð- veita breta- drotning

AUSTRALIA: Tíðliga í november skulu veljar- arnir í Australia taka stóðu til spurningin, um landið skal skipast sum lýðveldið og samstundis loysast frá bretsku krúnuni. Men fyrirbils er einki, sum bendir á, at australiumenn hava hug at kvetta sein- asta sambandið við gamla hjálandið.

Ein menninakanning, sum bleiv almannakunn- gjørd í vikuni, at 50 prosent av veljarunum fara at atkvøða ímóti lýðveldi- suppskotinum, sam- stundis sum 40 prosent taka við at loysa frá

bretsku krúnuni. Saman- borið við eina tilsvarendi kanning fyrr í ár er und- irtøkan fyri lýðveldinum minkað fyra prosent, meðan Elisabeth II hev- ur mist eitt prosent av sínum stuðli.

Úr Canberra verður sagt, at undirtøkan fyri Australia sum lýðveldi hevur ongantíð verið so lítil sum nú, eftir at myndugleikarnir fyri einum ári síðani sam- tyktu at leggja spurning- in fyri fólk.

Privat kunnu eisini leita eftir olju

NOREG: Fyri fyrstu ferð nakrantíð hevur ein privatpersónur í Noregi fingið loyvi at leita eftir olju undir havbotninum. Talan er um Arne Lund, sum er

prestur í Sarpsborg. Í vikuni gjørdi mynduleikarnir av at geva onum loyvi at leita eftir olju úti fyri Meløy í Nordland.

Sjálvur sigur presturin seg hava eina kenslu av, at olja er á hesum leiðum, og ter jarðfrøðiliga fyrirteytnir eru eisini til staðar, sigur hann. Tað hava seismiskar

kanningar víst. Sambært loyvinum kann Arne Lund bora 200 metrar niður á tveimum leiðum, men dýpið má ikki vera oman fyri 25 metrar.

Lesið eisini Sosialin á Internetinum

www.sosialurin.fo